

Behovsbeskrivelse og virkningsvurderinger knyttet til søknad om artsendring ved lokalitet Husby, Nesna kommune



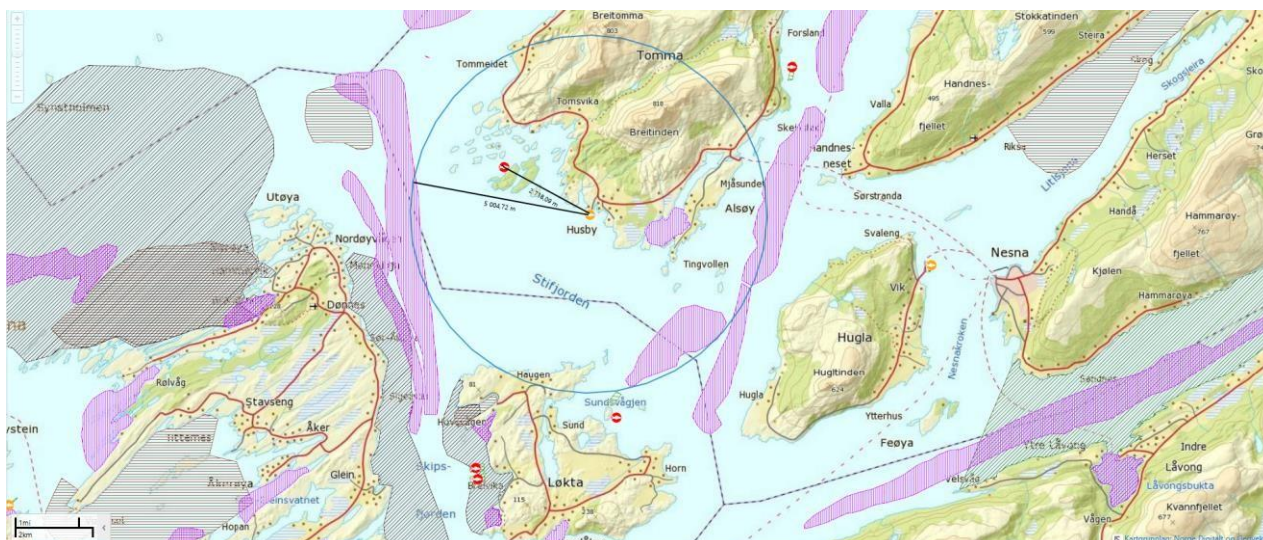
Bilde 1: Det eksisterende anlegget til Tomma Rensefisk, der det nå søkes om overgang til settefiskproduksjon av torsk. Målestokk: 1: 1250. Kilde: kystverket.no.

Behovet for artsendring på lokalitet

Det har vært produsert rognkjeks på lokaliteten siden 2016. Driften har de siste årene blitt nedtrappet, da markedet for rensefisk har drastisk avtatt. Det har de siste årene samtidig vært en økende interesse for torskeoppdrett og gjennom samarbeid med KIME Akva ønsker Tomma Rensefisk å endre art som produseres. Lokaliteten har allerede eksisterende og egnede bygg for drift, og det er kun innvendige endringer (bytte av kar osv.) og visse justeringer som vil være nødvendig før oppstart av ny art. Tomma Rensefisk søker derfor om artsendring, og vil i prosessen endre navn til Tomma Torsk AS. Søker har fått opplyst at søknad om artsendring vil være omfattet av en forenklet saksbehandling. Det vil snarlig bli oversendt søknad om utvidelse av produksjonen og etablering av to påvekstsoner med utekar. Det viktigste med søknad om artsendring er å få holde driften i gang ved Husby, sikre at kritisk personell ikke flytter fra området, samt å starte med en mindre prøveproduksjon før det skal skaleres opp i 2024.

Nærhet til andre anlegg

Den nærmeste oppdrettslokaliteten til Husby, er Nova Sea og Tomma Laks sin lokalitet Hjartøy 15655. Denne lokaliteten befinner seg 2,7km unna Husby (se bilde 2).



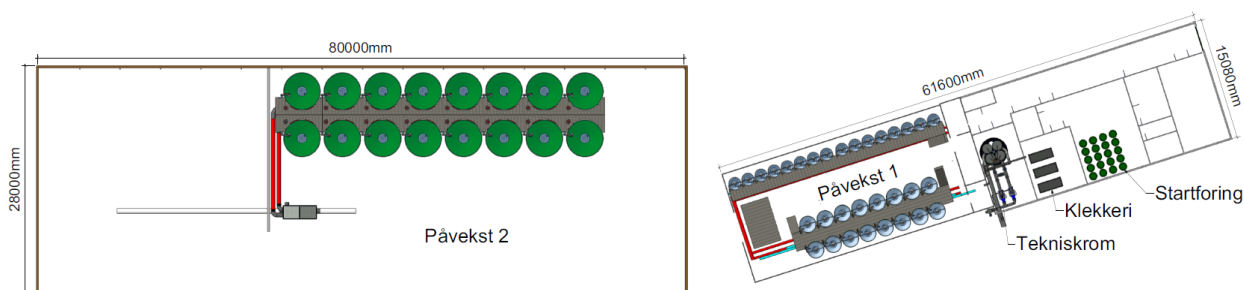
Bilde 2: Det er i Fiskeridirektoratets database registrert en matfikslokalitet i nærheten av Husby; Hjørtøy. Denne ligger 2,7 km unna Husby i luftlinje og ca 4,8 km i sjø. Målestokk: 1: 70 000.

Det heter i Mattilsynets retningslinje for etablering og utvidelse av akvakulturanlegg kapittel 6.6 at avstanden som må være mellom et settefiskanlegg og et matfiskanlegg anbefales til å være 5 km. Lokaliteten på Hjørtøy er dermed innenfor denne anbefalte sonen. Lokaliteten har en lav MTB, på 1560 MTB. Se risikovurdering for smitte for vurdering av sannsynlighet for smitte mellom de to lokalitetene.

Tomma Laks sin aktivitet i umiddelbar nærhet til anlegget begrenser seg til havn for servicebåter og lager for rent og tørt utstyr.

Arealbruk

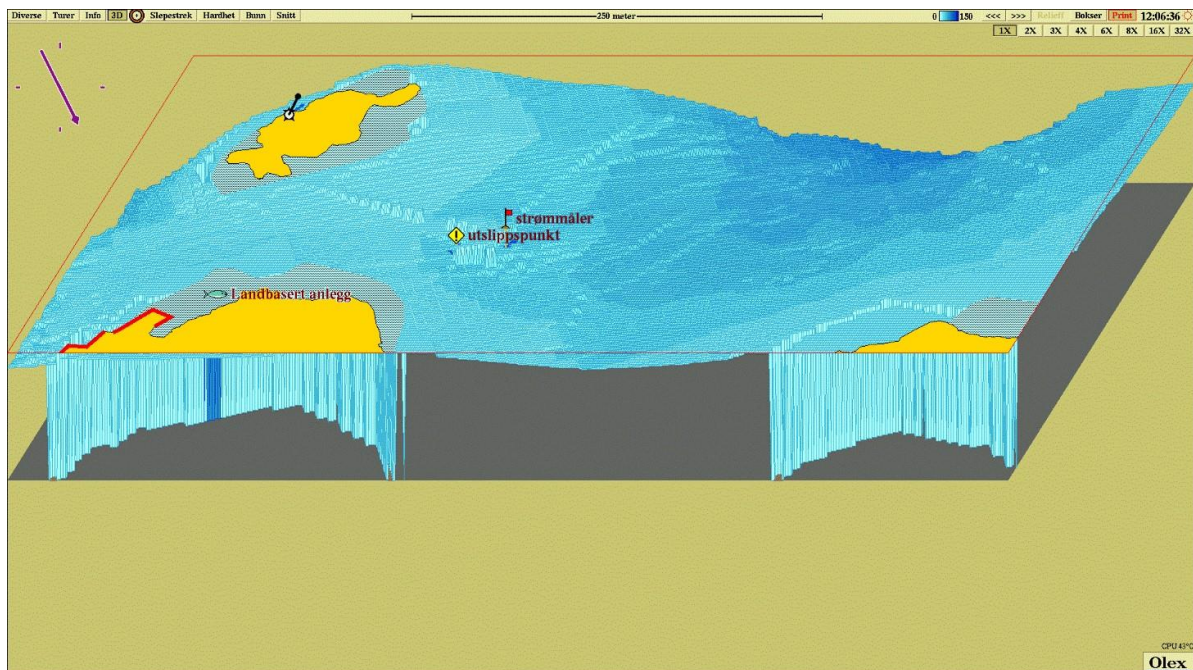
Anlegget har en bygningsmasse på ca. 3000 m², fordelt på en eldre hall på ca. 800 m², og en større og nyere hall på ca. 2300 m². Den minste hallen inneholder klekkeri, startfôring og første påvekstfase. Dette bygget skal gjennom endringer for å ivareta artsendring. Andre påvekstfase planlegges i den nyeste og største hallen, hvor det i første omgang vil bli tatt i bruk ca. 1/3 av hallen for produksjon. Resterende deler av hallen vil klargjøres ved økt produksjon.



Bilde 3: Anleggsskisse utarbeidet av Akva Group. Kun påvekst 1 og påvekst 2 skal benyttes frem til anlegges søkes utvidet.

Utslipp

Anlegget har allerede to utslippsledninger ut i sjø. Det er kun en av disse som er i bruk i dag, og som planlegges å være i bruk i ved driftsoppstart og frem til anlegget skal oppskalere driften (ny ak-søknad). Åpningen på ledningen ligger på 14 meters dybde vest for anlegget. Bunnen er her relativt flat, med en svak skråning fra 13-20 meter vestover. Ved 40 meters dybde skråner bunnen brått ned til 160 meter. Utslippspunktet ligger utenfor et nes, som er omgitt av en smal bukt på hver side. Det går et smalt, grunt parti som strekker seg sør for anlegget og ut til Langnesholmen. I følge en oppdatert MOM B-rapport levert av Aqua Kompetanse (MOM B 2021), består bunnen delvis av bløtbunn som leire og skjellsand, delvis av hardbunn som stein og fjell. Tilstanden er definert som meget god.

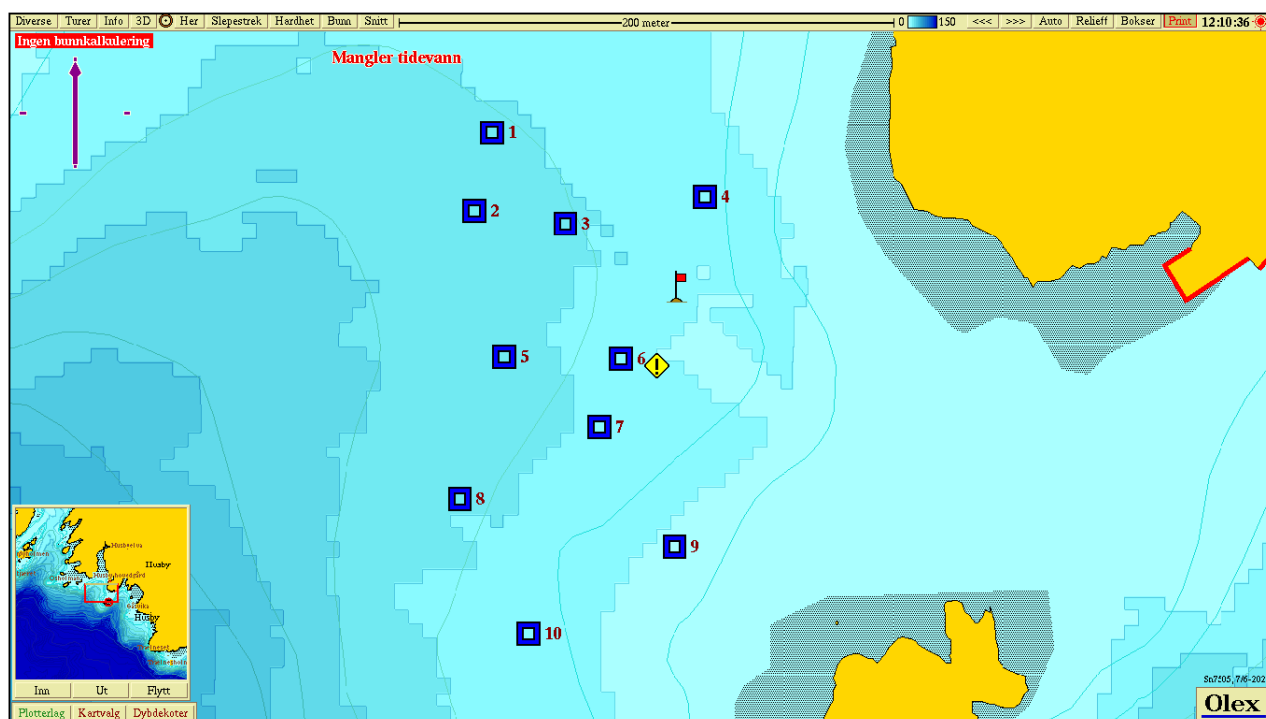


Bilde 4: Tredimensjonalt bilde av bunntopografi utenfor det landbaserte anlegget på Husby. Utslippspunkt og strømmålerens plassering er tegnet inn. Kilde: Olex.

Miljøundersøkelser

MOM-B undersøkelsene vil stå som en referanse for senere undersøkelser i tråd med Statsforvalters undersøkelsesprogram. B-undersøkelse etter frem års drift viser en ren og i praksis uberørt bunnmiljø med gode elektrokjemiske- og sensoriske målinger og høy biodiversitet.

Alle stasjoner fikk i denne undersøkelsen tilstand 1, og er dermed merket med blått i bilde 5. Miljøtilstanden til Husby fikk etter denne undersøkelsen tilstand 1, med en indeksverdi på 0,22.

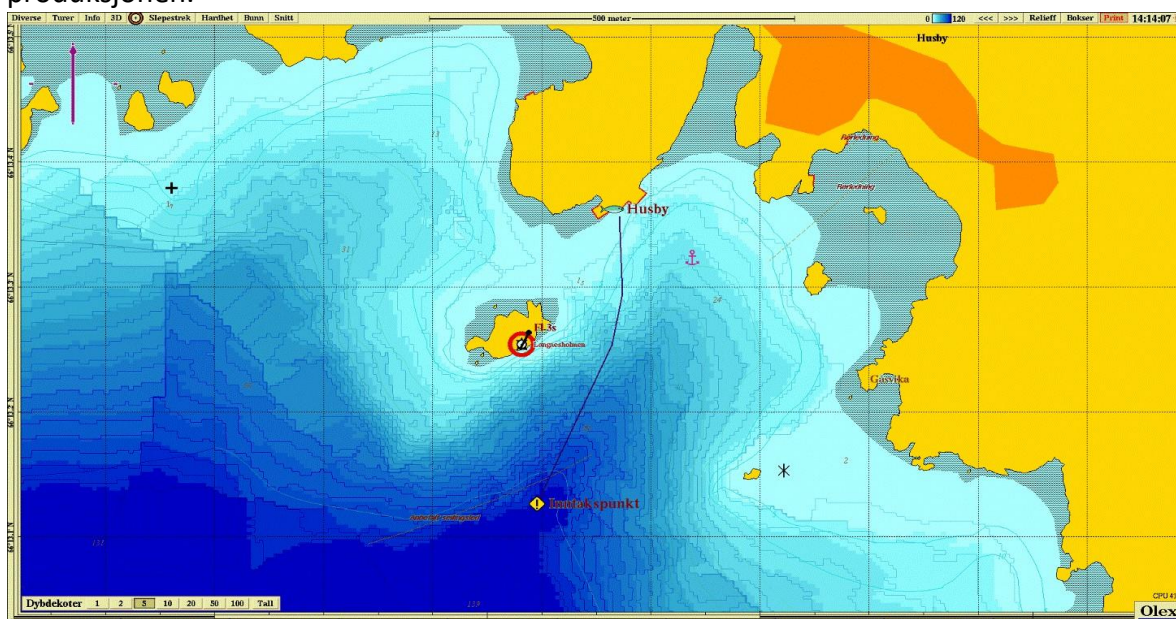


Bilde 5: Oversikt over MOM-B stasjoner på Husby i 2021. Samtlige stasjoner fikk tilstand 1. Kilde: Olex og MOM-B rapport Aqua Kompetanse (Vedlegg 6.2.1).

Vannforbruk

Inntaksvann blir hentet fra en ledning på 120 meters dyp. Det er satt inn UV-filter og partikkelfilter på 100 my samt teknisk overvåkingssystem som overvåker vanngjennomstrømning, oksygen nivå etc.

Anlegget er bygd som et gjennomstrømningsanlegg hvor vann, som gjennom året holder en temperatur mellom 7 – 9°C. Konsesjon/fritak fra NVE utgår, da det er saltvann som skal brukes i produksjonen.



Bilde 6: Bildet viser inntakspunkt for sjøvann. Kilde: Olex.

Andre samfunnsmessige forhold

Tomma Rensefisk AS ser at bruken av rensefisk i laksenæringen har avtatt og det er enighet rundt at det å endre art vil være lønnsomt og langsiktig. Tomma Torsk vil generere 9-12 arbeidsplasser, og vil i så måte være en viktig brikke i næringslivet på Tomma og for Nesna kommune, ved at stabile arbeidsplasser i lokalmiljøet blir både bevart og forsterket.

Konklusjon:

Søknaden gjelder kun en artsendring på allerede eksisterende lokalitet, og vil i så måte ikke skape ytre endringer. Nærhet til lokalitet for lakseoppdrett ligger innenfor minste anbefalt avstand, men som følge av behandling av utslippsvann vil ikke dette medføre biosikkerhetsmessig risiko, Anleggets posisjon vil ikke påvirke viktige naturtyper på land, ei heller de rødlistede fugle- og plantearter. Det er ett bygg i nærheten som er listet hos riksantikvarens kulturminnebase, men dette har en opphevet vernestatus. Driften har pågått på lokaliteten i 23 år, og vil således ikke skape ny sjenanse hos lokalbefolkningen. Anlegget vil heller være positivt for lokalsamfunnet, da det vil bevare eksisterende arbeidsplasser, samt generere nye.

Anders Bergvik
Tomma Rensefisk AS
28.02.2023